

GYOMIRTÓSZEREK KOMBINÁLT ALKALMAZÁSA TÖLGYMAKK-VETÉSBEN

LENGYEL LÁSZLÓ

Legégetőbb gondjaink közé tartozik a csemetekert folyamatos ápoltságának elérése. Az elmúlt években rendszeresen használtuk a tölgymakkvetéseknél a Merkazint, 5 kg/ha dózisban. Az eredményességével csak részben voltunk elégedettek. Május végéig adott gyommentességet. Ezért olyan megoldást kerestünk, amely ezt az időtartamot legalább egy hónappal megnöveli. Ekkorra a kikelt csemete megerősödik és a hagyományos (gépi + kézi) ápolás szinte veszteségmentesen végrehajtható.

A csemetetermelésben foglalkoztatott dolgozók létszáma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. Feladatainkat — amelyek évről évre adóttak — meg kell oldanunk. Az erdőszet kezelésében közepes nagyságú, 6,5 ha-os csemetekert üzemel Zalaapátiban. Talaja középkötött. Az utóbbi évek szakosodásának következtében tölgyfélék nevelésével foglalkozunk, hagyományos módon. Jó makktermés esetén 3—4 millió csemetét tudunk előállítani. Alkalmazott sortávolság 60—70 cm. Folyóméterenként 60—70 db, erdősítésre alkalmas 01 anyag kerül ki, amely az összmenyiség 70—80%-a. A megmaradó, szabvány alatti csemetét ikersorosan, továbbnevelés céljára visszaiskolázzuk. Célnk az, hogy ez a mennyiség minél kevesebb legyen. A makkvetéseket megfelelően előkészített talajba október 20.—november 15. között végezzük. A sorok takarására 5—10 cm-es földréteg kerül, amely védelmet nyújt a kemény fagyok ellen.

A kellő ápoltság érdekében vegyszeres kezelésre kényszerülünk, ezért a már ismert gyomirtó szereket különböző kombinációban és dózisban próbáltuk ki.

Kísérlet helye: zalaapáti csemetekert.

Kísérlet időpontja, módja, eszköze: 1981—82. április 9., pre-emergens, háti permetezőgép.

Kísérlet célja:

- gyomirtó szerek kombinált alkalmazása tölgymakkvetésben;
- legkedvezőbb dózis(ok) megállapítása.

Kísérleti növény: KST és KTT.

Alkalmazott herbicidek: Merkazin, Niticid 65 WP, Aresin, Glyalka.

Kezelések:

1. Merkazin 5 dkg + Niticid 5 dkg + Glyalka 1 dl + 10 l víz
2. Aresin 5 dkg + Niticid 5 dkg + Glyalka 1 dl + 10 l víz
3. Aresin 10 dkg + Niticid 10 dkg + Glyalka 2 dl + 10 l víz
4. Merkazin 10 dkg + Niticid 10 dkg + Glyalka 2 dl + 10 l víz
5. Kontroll

Ismétlések száma: 4.

Parcellanagyság: $10 \times 10 = 100 \text{ m}^2$.

Elrendezése: véletlen.

Nagysága: 2000 m^2 .

Felvételezés, kiértékelés: 1981—82. július 10. Gyomborítási százalék becslése, gyomfajok megállapítása 2 év átlagában.

1. táblázat

Gyomborítási százalék változása kezelésként

Kezelés	Ismétlések száma				Átlag
	1	2	3	4	
1	30	20	40	80	42,50
2	40	10	50	70	42,50
3	10	0	5	25	10,00
4	20	10	0	10	10,00
5	100	100	100	100	100,00
SZD 5%					23,50

Az 1. táblázatból megállapítható, hogy a legkedvezőbb eredményt a 3-as és 4-es kezelés adta. Gyomborítás ezeken a parcellákon 10% körül alakult. Fitotoxikus hatást nem észleltünk. A csemete fejlődése azonos a hagyományosan ápolott területekével. Július második felében a talaj porhanyítása, valamint vízgazdálkodása javítása érdekében sorközi ápolást végeztünk rotációs kapával. Az 1-es és 2-es kezelés közepes eredményt adott. A gyomborítás 40—50% között alakult. A kontrollparcellákon 100%-os gyomosodást észleltünk.

2. táblázat

Gyomfajok százalékos megoszlása a kontrollparcellákon

Gyomnövény neve	Ismétlések száma			
	1	2	3	4
<i>Convolvulus arvensis</i>	20	20	10	30
<i>Stellaria media</i>	20	30	40	20
<i>Amaranthus retro-flexus</i>	10	5	10	10
<i>Chenopodium album</i>	5	5	5	10
<i>Capsella bursa pastoris</i>	10	10	10	5
<i>Echinochloa crus-galli</i>	20	15	10	5
<i>Agropyron repens</i>	10	10	10	10
<i>Cynodon dactylon</i>	5	5	5	10
Összesen:	100	100	100	100

Százalékosan nem értékelhető, szórványosan előforduló fajok az alábbiak: *Plantago media* — *Equisetum arvense* — *Portulaca oleracea* — *Cirsium arvense* — *Cannabis sativa* — *Artemisia vulgaris*. A kezelt területeken 80—100%-ban a *Convolvulus arvensis* jelent meg, szálanként előfordult még az *Amaranthus retro-flexus*, *Echinochloa crus-galli*, *Agropyron repens* és az *Equisetum arvense*. Ezek olyan gyomfajok, amelyek ellen a kultúrnövény károsodása nélkül nehezen tudunk eredményesen védekezni. A jövő egyik feladata lesz olyan

1. ábra. KTT-makkvetés gyomirtása 3. kezeléssel (1982. július 10.)

herbicidek kikísérletezése, amelyek a fent említett gyomok ellen a tölgycesmeték károsodása nélkül alkalmazhatók.

Összegezőképpen megállapíthatjuk, hogy a jelenlegi körülmények mellett célszerű az előzőekben ismertetett 3-as vagy 4-es kezelés alkalmazása tölgy-makkvetésben. Nem szabad azonban elhanyagolnunk a hagyományos ápolási módot sem. A herbicidek alkalmazásának eredményeként egy gyomlálást és két kapálást tudunk nélkülözni, amelynek nem kis munkaerő- illetve bérvonzata van. Végző soron a két módszer együttes alkalmazása ad éves szinten megnyugtató eredményt.

A hagyományosan amerikai, a véghasználatból csak az ipari fát kinyerő fakitermelési munkarendszerek módosítására vizsgálat indult annak érdekében, hogy a tüzelésre felhasználható anyag is hasznosítható legyen. Három alap munkarendszer három változatát vizsgálták három állománytípusban, számítógépes szimuláció, tapasztalati és becsült adatok felhasználásával. Az eredmény röviden: azok a munkarendszerek jöhetnek szóba, amelyek hulladékfelkészítő eszközökkel — bálázógéppel, aprítógéppel — kiegészíthetők. A legelőnyösebbnek mutatkozott a teljesfás kiközelítés, központi helyen történő gallyazással, csúcsozással, zöldapríték-készítéssel és a hagyományos választékolással.

(Forest Product Journal, Ref.: Tóth M.)